

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปран จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๔๖ คน มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปран จังหวัดนครปฐม

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปран จังหวัดนครปฐม

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์ แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปран จังหวัดนครปฐม

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

อักษรย่อและสัญลักษณ์ทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n หมายถึง จำนวนตัวอย่าง

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

SS หมายถึง ค่า Sum of Squares (ผลบวกกำลังสองของคะแนน)

df หมายถึง ค่า Degree of freedom (ขั้นของความเป็นอิสระ)

MS หมายถึง ค่า Mean Square (ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน)

Sig. หมายถึง ค่า Significant (ระดับนัยสำคัญ)

F หมายถึง ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F - test)

* หมายถึง ค่า allowable error ๐.๐๕ (ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้)

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพ อายุ พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาแผนกธรรม และวุฒิการศึกษาแผนกบาลี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)		
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. สถานภาพ		
พระสังฆาธิการ	๔๗	๑๙.๑
พระสงฆ์ทั่วไป	๑๙๙	๘๐.๙
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐
๒. อายุ		
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๖	๓๕.๐
๓๑ - ๔๐ ปี	๔๙	๑๙.๙
๔๑ - ๕๐ ปี	๔๕	๑๘.๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๖๖	๒๖.๘
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐
๓. พรรษา		
๑ - ๕ พรรษา	๘๘	๓๕.๘
๖ - ๑๐ พรรษา	๓๘	๑๕.๔
๑๑ - ๑๕ พรรษา	๒๓	๙.๔
๑๖ ปีขึ้นไป	๙๗	๓๙.๔
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐
๔. ตำแหน่งทางคณะสงฆ์		
เจ้าอาวาส	๑๗	๖.๙
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๗	๑๑.๐
ไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง	๑๙๘	๘๐.๕
อื่น ๆ	๔	๑.๖
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๕. วุฒิการศึกษาสามัญ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖๑	๖๕.๔
ปริญญาตรี	๕๑	๒๐.๗
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๔	๑๓.๙
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐
๖. วุฒิการศึกษาแผนกธรรม		
ไม่มีวุฒินักธรรม	๑๑	๔.๕
นักธรรมชั้นตรี	๖๖	๒๖.๘
นักธรรมชั้นโท	๑๒	๔.๙
นักธรรมชั้นเอก	๑๕๗	๖๓.๘
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐
๗. วุฒิการศึกษาแผนกบาลี		
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๑๘๔	๗๔.๘
ประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓	๓๓	๑๓.๔
ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖	๑๖	๖.๕
ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙	๑๓	๕.๓
รวม	๒๔๖	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า สถานภาพของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์ทั่วไป จำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๙ รองลงมาเป็นพระสังฆาธิการ จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑

อายุของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๘๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐ รองลงมา มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ อายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙ และน้อยที่สุดคือมีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๔๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓

พรรษาของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่มีพรรษาระหว่าง ๑๖ พรรษา ขึ้นไป จำนวน ๙๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔ รองลงมา มีพรรษาน้อยกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๘๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘ พรรษาระหว่าง ๕ - ๑๐ พรรษา จำนวน ๓๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙ และน้อยที่สุดคือมีพรรษาระหว่าง ๑๑ - ๑๕ พรรษา จำนวน ๒๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๙.๔

ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่เป็นพระสงฆ์ที่ไม่มีตำแหน่งในทางการบริหาร จำนวน ๑๙๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๕ รองลงมา เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน ๒๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐ เป็นเจ้าอาวาส จำนวน

๑๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๙ และน้อยที่สุดคือพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน ๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑.๖

วุฒิการศึกษาสามัญของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๖๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔ รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗ และน้อยที่สุดคือมีการศึกษาระดับมากกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙

วุฒิการศึกษาแผนกธรรมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับนักธรรมชั้นเอก จำนวน ๑๕๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๘ รองลงมามีการศึกษาระดับนักธรรมชั้นตรี จำนวน ๖๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๘ ระดับการศึกษานักธรรมชั้นโท จำนวน ๑๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔.๙ และน้อยที่สุดคือไม่มีวุฒิทางธรรม จำนวน ๑๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

วุฒิการศึกษาแผนกบาลีของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางบาลี จำนวน ๑๘๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘ รองลงมามีการศึกษาระดับประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓ จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔ ระดับการศึกษา ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖ จำนวน ๑๖ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖.๕ และน้อยที่สุดคือมีการศึกษาระดับ ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙ จำนวน ๑๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๓

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้แก่ ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผล แสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ ๔.๒ - ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยรวม

(n= ๒๔๖)			
การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	๒.๙๖๒	๐.๘๗๐	ปานกลาง
๒. ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม	๒.๙๒๔	๐.๙๕๕	ปานกลาง
๓. ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ	๓.๑๖๔	๐.๘๔๘	ปานกลาง
๔. ด้านการติดตามและประเมินผล	๓.๐๗๖	๐.๙๒๔	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	๓.๐๑๗	๐.๘๓๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๐๑๗ และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่าการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๑๖๔ รองลงมาคือ ด้านการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๗๖ และด้านที่มีการมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๒๔

ตารางที่ ๔.๓ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

(n= ๒๔๖)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ท่านเคยเข้าร่วมในการศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์ ดูแลส่งเสริมการใช้น้ำในแม่น้ำท่าจีน	๒.๘๙๔	๑.๐๔๘	ปานกลาง
๒. ท่านเคยเสนอปัญหาข้อบกพร่องที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนแก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	๒.๙๗๖	๐.๙๙๓	ปานกลาง
๓. ท่านเคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือประชาชนในชุมชน เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒.๙๓๕	๑.๐๓๖	ปานกลาง
๔. ท่านเคยพบเห็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แม่น้ำท่าจีน และได้แจ้งให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	๓.๐๑๖	๐.๙๘๕	ปานกลาง
๕. ท่านเคยแสดงความคิดเห็น และเสวนากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒.๙๘๘	๑.๐๗๘	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	๒.๙๖๒	๐.๘๗๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๙๖๒$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อมีพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีส่วนร่วมสูงสุด คือ ท่านเคยพบเห็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แม่น้ำท่าจีน และได้แจ้งให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีค่าเฉลี่ย ๓.๐๑๖ รองลงมาคือ ท่านเคยแสดงความคิดเห็น และเสวนากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๘๘ และที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านเคยเข้าร่วมในการศึกษาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์ ดูแล ส่งเสริมการใช้น้ำในแม่น้ำท่าจีนมีค่าเฉลี่ย ๒.๘๙๔

ตารางที่ ๔.๔ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม

(n= ๒๔๖)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ วางแผนโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒.๘๙๘	๑.๐๙๒	ปานกลาง
๒. ท่านเคยชักชวนให้ญาติพี่น้อง หรือประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒.๘๕๔	๑.๐๔๗	ปานกลาง
๓. ท่านเคยเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้ที่ประชุมของท้องถิ่น ชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ	๒.๙๗๖	๑.๑๒๑	ปานกลาง
๔. ท่านเคยให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน	๒.๙๓๑	๑.๑๗๔	ปานกลาง
๕. ท่านเคยแสดงความคิดเห็นคัดค้าน หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีการเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒.๙๕๙	๑.๐๗๙	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	๒.๙๒๔	๐.๙๕๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๙๒๔$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อมีพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีส่วนร่วมสูงสุด คือ ท่านเคยเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของท้องถิ่น ชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๗๖ รองลงมาคือ ท่านเคยแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีการเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๕๙ และที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านเคยชักชวนให้ญาติพี่น้อง หรือประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีค่าเฉลี่ย ๒.๘๕๔

ตารางที่ ๔.๕ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ

(n= ๒๔๖)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ท่านเคยเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ที่จัดขึ้นในชุมชน	๓.๐๙๘	๑.๐๒๙	ปานกลาง
๒. ท่านเคยร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กาก เคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน	๓.๐๖๕	๑.๑๒๖	ปานกลาง
๓. ท่านเคยร่วมพัฒนาปรับปรุงแม่น้ำท่าจีนให้สามารถ ใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม กับสภาพปัจจุบันที่ เปลี่ยนแปลงไป	๓.๑๖๓	๐.๙๕๕	ปานกลาง
๔. ท่านเคยร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถ ใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๓.๑๘๗	๑.๐๔๔	ปานกลาง
๕. ท่านเคยร่วมอธิบายผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่ อนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้ชุมชนเข้าใจ	๓.๓๐๙	๐.๙๙๙	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	๓.๑๖๔	๐.๘๔๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๙๒๔$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อมีพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีส่วนร่วมสูงสุด คือ ท่านเคยร่วมอธิบายผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่อนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้ชุมชนเข้าใจมีค่าเฉลี่ย ๓.๓๐๙ รองลงมาคือ ท่านเคยร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนมีค่าเฉลี่ย ๓.๑๘๗ และที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านเคยร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีนมีค่าเฉลี่ย ๓.๐๖๕

ตารางที่ ๔.๖ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล

(n= ๒๔๖)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
๑. ท่านเคยเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๓.๒๓๖	๑.๑๐๗	ปานกลาง
๒. ท่านเคยเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๓.๑๘๗	๑.๑๐๑	ปานกลาง
๓. ท่านเคยเข้าร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๓.๑๖๗	๑.๐๓๘	ปานกลาง
๔. ท่านเคยเข้าร่วมรับทราบผลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเมื่อกิจกรรมหรือโครงการเสร็จสิ้น	๒.๘๗๔	๑.๑๙๐	ปานกลาง
๕. ท่านเคยช่วยเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย	๒.๙๑๕	๑.๑๐๑	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	๓.๐๗๖	๐.๙๒๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๗๖$) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ทุกข้อมีพระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีส่วนร่วมสูงสุด คือ ท่านเคยเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนมีค่าเฉลี่ย ๓.๒๓๖ รองลงมาคือ ท่านเคยเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรม หรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนมีค่าเฉลี่ย ๓.๑๘๗ และที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ ท่านเคยเข้าร่วมรับทราบผลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเมื่อกิจกรรม หรือโครงการเสร็จสิ้นมีค่าเฉลี่ย ๒.๘๗๔

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ อายุ พรรษา ตำแหน่งทางคณะสงฆ์ วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาแผนกธรรม และวุฒิการศึกษาแผนกบาลี แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างน้อยที่สุด (LSD)

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ใน การอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	สถานภาพ				t	Sig.
	พระสังฆาธิการ (๖๘ รูป)		พระสงฆ์ทั่วไป (๑๕๔ รูป)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑. ด้านการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา	๒.๘๘๙	๐.๘๓๑	๒.๙๗๘	๐.๘๘๐	-๐.๖๓๓	๐.๗๕๗
๒. ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม	๒.๘๗๖	๐.๘๖๓	๒.๙๓๔	๐.๙๗๗	-๐.๓๗๔	๐.๔๒๙
๓. ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ	๓.๐๘๕	๐.๘๘๑	๓.๑๘๒	๐.๘๔๒	-๐.๗๑๐	๐.๕๔๙
๔. ด้านการติดตามและประเมินผล	๓.๐๐๘	๐.๘๕๕	๓.๐๙๑	๐.๙๔๑	-๐.๕๕๒	๐.๖๑๒
รวม	๒.๙๕๐	๐.๘๑๑	๓.๐๓๒	๐.๘๓๙	-๐.๖๐๕	๐.๙๒๓

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)			
อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๖	๓.๐๖๐	๐.๘๔๖
๓๑ - ๔๐ ปี	๔๙	๓.๐๖๕	๐.๙๕๗
๔๑ - ๕๐ ปี	๔๕	๒.๘๕๗	๐.๗๗๑
๕๑ ปีขึ้นไป	๖๖	๓.๐๓๑	๐.๗๕๘
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)					
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๓๑	๓	๐.๔๗๗	๐.๖๘๕	๐.๕๖๒
ภายในกลุ่ม	๑๖๘.๕๕๑	๒๔๒	๐.๖๙๖		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

จากตาราง ๔.๘, ๔.๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกัน (อายุ ๒๕ - ๓๐ ปี $\bar{X}$ = ๓.๐๖๐, อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี $\bar{X}$ = ๓.๐๖๕, อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี $\bar{X}$ = ๒.๘๕๗, อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป $\bar{X}$ = ๓.๐๓๑) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๐ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)			
พรรษา	n	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๘๘	๒.๘๑๒	๐.๘๔๐
๕ - ๑๐ พรรษา	๓๘	๓.๐๗๑	๐.๗๓๕
๑๑ - ๑๕ พรรษา	๒๓	๓.๑๒๑	๐.๙๓๐
๑๖ พรรษาขึ้นไป	๙๗	๓.๑๕๕	๐.๘๑๓
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)					
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๑๗	๓	๑.๙๗๒	๒.๙๐๙*	๐.๐๓๕
ภายในกลุ่ม	๑๖๔.๐๖๕	๒๔๒	๐.๖๗๘		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๐, ๔.๑๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงพรรษาต่างกัน (ต่ำกว่า ๕ พรรษา $\bar{X}$ = ๒.๘๑๒, ๕ - ๑๐ พรรษา $\bar{X}$ = ๓.๐๗๑, ๑๑ - ๑๕ พรรษา $\bar{X}$ = ๓.๑๒๑, ๑๖ พรรษาขึ้นไป $\bar{X}$ = ๓.๑๕๕) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามพรรษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

พรรษา		ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๕ - ๑๐ พรรษา	๑๑ - ๑๕ พรรษา	๑๖ พรรษา ขึ้นไป
	$\bar{X}$	๒.๘๑๒	๓.๐๗๑	๓.๑๒๑	๓.๑๕๕
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๒.๘๑๒	-	-๐.๒๕๙	-๐.๓๐๙	-๐.๓๔๓*
๕ - ๑๐ พรรษา	๓.๐๗๑	-	-	-๐.๐๕๙	-๐.๐๘๓
๑๑ - ๑๕ พรรษา	๓.๑๒๑	-	-	-	-๐.๐๓๓
๑๖ พรรษาขึ้นไป	๓.๑๕๕	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของพระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมจำแนกตามพรรษาพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือพระสงฆ์ที่มีพรรษากว่า ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๖ พรรษา ขึ้นไป

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามตำแหน่งทางคณะสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)

ตำแหน่งทางคณะสงฆ์	n	$\bar{X}$	S.D.
เจ้าอาวาส	๑๗	๓.๓๔๑	๐.๗๓๑
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๗	๓.๓๐๑	๑.๐๒๕
ไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง	๑๙๘	๒.๙๔๒	๐.๘๐๒
อื่น ๆ	๔	๓.๔๐๐	๐.๗๐๓
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามตำแหน่งทางคณะสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)

	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๖๖๖	๓	๑.๘๘๘	๒.๗๘๑*	๐.๐๔๒
ภายในกลุ่ม	๑๖๔.๓๑๖	๒๔๒	๐.๖๗๙		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๓, ๔.๑๔ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน (เจ้าอาวาส $\bar{X}$ = ๓.๓๔๑, ผู้ช่วยเจ้าอาวาส $\bar{X}$ = ๓.๓๐๑, ไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง $\bar{X}$ = ๒.๙๔๒, อื่น ๆ $\bar{X}$ = ๓.๔๐๐) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามตำแหน่งทางคณะสงฆ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง ทางคณะสงฆ์		เจ้าอาวาส	ผู้ช่วย เจ้าอาวาส	ไม่มีตำแหน่ง ทางการ ปกครอง	อื่น ๆ
	$\bar{X}$	๓.๓๔๑	๓.๓๐๑	๒.๙๔๒	๓.๔๐๐
เจ้าอาวาส	๓.๓๔๑	-	๐.๐๓๙	๐.๓๙๙	-๐.๐๕๘
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๓.๓๐๑	-	-	๐.๓๕๙*	-๐.๐๙๘
ไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง	๒.๙๔๒	-	-	-	-๐.๔๕๗
อื่น ๆ	๓.๔๐๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของพระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมจำแนกตามตำแหน่งทางคณะสงฆ์พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาส ๕ พรรษา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีตำแหน่งทางการปกครอง

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของ
พระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน
ตารางที่ ๔.๑๖ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)			
วุฒิการศึกษาสามัญ	n	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๖๑	๒.๙๙๘	๐.๗๘๙
ปริญญาตรี	๕๑	๓.๐๘๑	๐.๙๕๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๔	๓.๐๐๕	๐.๘๖๔
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสามัญของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)					
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๖๙	๒	๐.๑๓๕	๐.๑๙๓	๐.๘๒๕
ภายในกลุ่ม	๑๖๙.๗๑๒	๒๔๓	๐.๖๙๘		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

จากตาราง ๔.๑๖, ๔.๑๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน (ต่ำกว่าปริญญาตรี $\bar{X}$ = ๒.๙๙๘, ปริญญาตรี $\bar{X}$ = ๓.๐๘๑, สูงกว่าปริญญาตรี $\bar{X}$ = ๓.๐๐๕) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๖ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)			
วุฒิการศึกษาแผนกธรรม	n	$\bar{X}$	S.D.
ไม่มีวุฒินักธรรม	๑๑	๒.๕๖๓	๐.๘๘๑
นักธรรมชั้นตรี	๖๖	๒.๘๓๗	๐.๖๙๐
นักธรรมชั้นโท	๑๒	๓.๐๗๗	๐.๘๕๘
นักธรรมชั้นเอก	๑๕๗	๓.๑๑๘	๐.๘๖๖
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)					
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๖.๐๖๕	๓	๒.๐๒๒	๒.๙๘๕*	๐.๐๓๒
ภายในกลุ่ม	๑๖๓.๙๑๗	๒๔๒	๐.๖๗๗		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๑๘, ๔.๑๙ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน (ไม่มีวุฒินักธรรม $\bar{X}$ = ๓.๓๔๑, นักธรรมชั้นตรี $\bar{X}$ = ๓.๓๐๑, นักธรรมชั้นโท $\bar{X}$ = ๒.๙๔๒, นักธรรมชั้นเอก $\bar{X}$ = ๓.๔๐๐) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง ทางคณะสงฆ์		ไม่มีวุฒินักธรรม	นักธรรม ชั้นตรี	นักธรรม ชั้นโท	นักธรรม ชั้นเอก
	$\bar{X}$	๒.๕๖๓	๒.๘๓๗	๓.๐๗๗	๓.๑๑๘
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๕๖๓	-	-๐.๒๗๓	-๐.๕๑๔	-๐.๕๕๕*
นักธรรมชั้นตรี	๒.๘๓๗	-	-	-๐.๒๔๐	-๐.๒๘๑*
นักธรรมชั้นโท	๓.๐๗๗	-	-	-	-๐.๔๑๑
นักธรรมชั้นเอก	๓.๑๑๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของพระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมจำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกธรรม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒินักธรรมชั้นเอก

พระสงฆ์ที่มีวุฒินักธรรมชั้นตรี มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒินักธรรมชั้นเอก

สมมติฐานที่ ๗ พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลีต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)			
วุฒิการศึกษาแผนกบาลี	n	$\bar{X}$	S.D.
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๑๘๔	๓.๑๐๓	๐.๘๑๖
ประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓	๓๓	๒.๗๗๗	๐.๘๔๘
ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖	๑๖	๒.๗๒๐	๐.๗๔๔
ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙	๑๓	๒.๗๕๓	๐.๙๖๔
ค่าเฉลี่ยรวม	๒๔๖	๓.๐๑๖	๐.๘๓๒

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n= ๒๔๖)					
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๗๓	๓	๑.๘๕๘	๒.๗๓๔*	๐.๐๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๖๔.๔๐๙	๒๔๒	๐.๖๗๙		
ผลรวม	๑๖๙.๙๘๒	๒๔๕			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตาราง ๔.๒๑, ๔.๒๒ พบว่า ผลการเปรียบเทียบผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน (ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม $\bar{X}$ = ๓.๑๐๓, ประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓ $\bar{X}$ = ๒.๗๗๗, ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖ $\bar{X}$ = ๒.๗๒๐, ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙ $\bar{X}$ = ๒.๗๕๓) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ดังนั้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้วยวิธีหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ของความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง ทางคณะสงฆ์		ไม่มีวุฒิ เปรียญธรรม	ประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓	ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖	ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙
	$\bar{X}$	๓.๑๐๓	๒.๗๗๗	๒.๗๒๐	๒.๗๕๓
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๓.๑๐๓	-	๐.๓๒๕*	๐.๓๘๒	๐.๓๔๙
ประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓	๒.๗๗๗	-	-	๐.๐๕๖	๐.๐๒๓
ป.ธ. ๔ - ป.ธ. ๖	๒.๗๒๐	-	-	-	-๐.๐๓๓
ป.ธ. ๗ - ป.ธ. ๙	๒.๗๕๓	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของพระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมจำแนกตามวุฒิการศึกษาแผนกบาลี พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒิเปรียญธรรมมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิประโยค ๑ - ๒ - ป.ธ. ๓

ตารางที่ ๔.๒๔ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๗

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ		ค่าระดับนัยสำคัญ	ผลการทดสอบ
			t	F		
๑	สถานภาพ	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	๐.๗๓๐	-	๐.๙๒๓	ปฏิเสธ
๒	อายุ	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๐.๖๘๕	๐.๕๖๒	ปฏิเสธ
๓	พรรษา	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๒.๙๐๙*	๐.๐๓๕	ยอมรับ
๔	ตำแหน่งทางคณะสงฆ์	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๒.๗๘๑*	๐.๐๔๒	ยอมรับ
๕	วุฒิการศึกษาสามัญ	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๐.๑๙๓	๐.๘๒๕	ปฏิเสธ
๖	วุฒิการศึกษาแผนกธรรม	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๒.๙๘๕*	๐.๐๓๒	ยอมรับ
๗	วุฒิการศึกษาแผนกบาลี	การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์	-	๒.๗๓๔*	๐.๐๔๔	ยอมรับ

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ สรุปได้ว่า

พระสงฆ์ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งทางคณะสงฆ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire) ในประเด็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๕ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดการเสนอปัญหา และปัจจัยที่ทำให้เกิดน้ำเน่าเสียแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	๒๗
๒.	ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่	๑๙
๓.	ขาดการเสริมสร้าง และแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้กับพระสงฆ์ที่มีวัดอยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน	๑๖
รวม		๖๒

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา มากที่สุด คือ ขาดการเสนอปัญหา และปัจจัยที่ทำให้เกิดน้ำเน่าเสียแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน ๒๗ รูป รองลงมาคือ ขาดการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่ มีจำนวน ๑๙ รูป และน้อยที่สุด คือ ขาดการเสริมสร้าง และแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้กับพระสงฆ์ที่มีวัดอยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๑๖ รูป

ตารางที่ ๔.๒๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรมีการเสนอปัญหา และปัจจัยที่ทำให้เกิดน้ำเน่าเสียแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง	๓๑
๒.	ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่	๑๗
๓.	ส่งเสริมสนับสนุนการเสริมสร้าง และแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้กับพระสงฆ์ที่มีวัดอยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน	๑๖
รวม		๖๔

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา มากที่สุด คือ ควรมีการเสนอปัญหา และปัจจัยที่ทำให้เกิดน้ำเน่าเสียแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน ๓๑ รูป รองลงมาคือ ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่ มีจำนวน ๑๗ รูป และน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมสนับสนุนการเสริมสร้าง และแนะนำเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้กับพระสงฆ์ที่มีวัดอยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๑๖ รูป

ตารางที่ ๔.๒๗ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดการวางแผนประชุมเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน และสิ่งแวดล้อมสองข้างฝั่งแม่น้ำ	๔๓
๒.	ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการประชุม วางแผนดำเนินงานกิจกรรมในรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่คู่กับชุมชน	๒๑
๓.	ขาดการเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของชุมชน หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ	๑๙
รวม		๘๓

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรมมากที่สุด คือ ขาดการวางแผนประชุมเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน และสิ่งแวดล้อมสองข้างฝั่งแม่น้ำ มีจำนวน ๔๓ รูป รองลงมาคือ ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการประชุม วางแผนดำเนินงานกิจกรรมในรักษาแม่น้ำท่าจีนให้คงอยู่คู่กับชุมชน มีจำนวน ๒๑ รูป และน้อยที่สุด คือ ขาดการเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของชุมชน หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ มีจำนวน ๑๙ รูป

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรมีการวางแผนประชุมเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน และสิ่งแวดล้อม	๒๗
๒.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการประชุม วางแผนดำเนินงานกิจกรรมในรักษาแม่น้ำท่าจีน	๒๑
๓.	ควรมีการเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของชุมชน	๙
รวม		๕๗

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม มากที่สุด คือ ควรมีการวางแผนประชุมเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน และสิ่งแวดล้อม มีจำนวน ๒๗ รูป รองลงมาคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการประชุม วางแผนดำเนินงานกิจกรรมในรักษาแม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๒๑ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรมีการเสนอโครงการ หรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของชุมชน มีจำนวน ๙ รูป

ตารางที่ ๔.๒๙ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดการเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน	๒๒
๒.	ขาดการร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน	๑๖
๓.	ขาดงบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมรักษาแม่น้ำท่าจีน	๖
รวม		๔๔

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติมากที่สุด คือ ขาดการเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน มีจำนวน ๒๒ รูป รองลงมาคือ ขาดการร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๑๖รูป และน้อยที่สุด คือ ขาดงบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมรักษาแม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๖ รูป

ตารางที่ ๔.๓๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน	๒๗
๒.	ควรร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน	๒๐
๓.	ควรร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๙
รวม		๕๖

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ มากที่สุด คือ ควรสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน มีจำนวน ๒๗ รูป รองลงมา คือ ควรร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๒๐ รูป และน้อยที่สุด คือ ควรร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนมีจำนวน ๙ รูป

ตารางที่ ๔.๓๑ ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล

ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑.	ขาดการเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒๗
๒.	ขาดการติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๒๓
๓.	ขาดการเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย	๑๐
รวม		๖๐

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล มากที่สุด คือ ขาดการเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๒๗ รูป รองลงมา คือ ขาดการติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๒๓ รูป และน้อยที่สุด คือ ขาดการเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย มีจำนวน ๑๐ รูป

ตารางที่ ๔.๓๒ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑.	ควรเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๑๙
๒.	ควรเข้าไปร่วมในการติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน	๑๗
๓.	สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น และช่วยกันเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย	๔
รวม		๔๐

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ด้านการติดตามและประเมินผล มากที่สุด คือ ควรเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๑๙ รูป รองลงมา คือ ควรเข้าไปร่วมในการติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีจำนวน ๑๗ รูป และน้อยที่สุด คือ สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น และช่วยกันเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย มีจำนวน ๔ รูป

๔.๕ ผลการสัมภาษณ์บุคคลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ใน ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ๒) ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม ๓) ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ ๔) ด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๗ ท่าน ดังต่อไปนี้

๑) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

จะเห็นได้ว่าการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาแม่น้ำท่าจีนเสื่อมโทรมลงมีหลากหลายสาเหตุ และหลากหลายปัจจัยดัง ต่อไปนี้ คือการเพิ่มปริมาณที่มากขึ้นของผักตบชวาและวัชพืชหลากหลายชนิดที่ขัดขวางการไหลของแม่น้ำท่าจีน^๑ จากการที่บ้านเรือนประชาชนที่อาศัยตามริมแม่น้ำที่จีน หรือบริเวณที่ใกล้เคียงแม่น้ำท่าจีนทิ้งขยะ และน้ำเสียที่ใช้ในครัวเรือนลงแม่น้ำท่าจีน^๒ จากโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็กขนาดกลาง และขนาดใหญ่ต่อท่อน้ำทิ้งลงในแม่น้ำท่าจีน โดยขาดจิตสำนึกต่อผลกระทบที่จะเกิดมลพิษกับแม่น้ำ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนริมฝั่งของแม่น้ำ^๓ จากชาวสวนและเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมใช้สารเคมีชนิดต่าง ๆ ในการกำจัดวัชพืช และเพิ่มผลผลิต ก่อให้เกิดสารเคมีตกค้างทำให้เวลาฝนตกน้ำฝนจึงชะล้างสารเคมีต่าง ๆ ลงแม่น้ำท่าจีน^๔ มีการสร้างประตูประบายน้ำมากจนเกินความจำเป็นโดยที่หน่วยงานที่รับผิดชอบรับผิดชอบการบริหารจัดการระบบระบายน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ^๕ การบริหารจัดการของหน่วยงานในภาครัฐยังมีความคลุมเครือในเรื่องหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการแม่น้ำท่าจีนขาดการเอาใจใส่ดูแลอย่างต่อเนื่องในเรื่องการจัดการมลพิษต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของแม่น้ำท่าจีน^๖ ขาดการส่งเสริมผลักดันในองค์ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ และการบำรุงรักษาแม่น้ำ ไร้จิตสำนึกในการมีส่วนร่วมปกป้องดูแล และพิทักษ์รักษาแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเปรียบเสมือนเส้นเลือดแดงใหญ่ที่หล่อเลี้ยง และขับเคลื่อนการดำรงชีวิตตลอดจนขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของคนสองฝากฝั่งแม่น้ำท่าจีน^๗

^๑สัมภาษณ์ พระเมธีธรรมานันท์ (สำเร็จ ธมมานนโท), เจ้าอาวาสวัดดอนหวาย, วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๒สัมภาษณ์ พระครูอดุลพัฒนาภรณ์ (ประเทือง จารุมโย), เจ้าคณะอำเภอสามพราน, วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๓สัมภาษณ์ สจ.สุรัชย์ อนุตธโต, ประธานชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน, วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๔สัมภาษณ์ นายศิริศักดิ์ ศิริมังคะลา, นายอำเภอสามพราน, วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๕สัมภาษณ์ พระพิพัฒนศึกษากร (พนม รตนนาโภ), เจ้าคณะตำบลยายชา, วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๖สัมภาษณ์ พระครูจารุวัฒน์คุณ (แพ่ง จารุณโณ), เจ้าคณะตำบลไร่ขิง, วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

^๗สัมภาษณ์ พระครูวรดิตถาณยุต (สังเวย คเวสโก), เจ้าคณะตำบลบ้านใหม่, วันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๙.

๒) ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม

จะเห็นได้ว่าการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม พระสงฆ์ได้มีการส่งหนังสือไปยังหน่วยงานต่างๆของทางภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อที่จะสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนในการรักษาหรือระดมแนวคิดในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึก การสร้างความเข้าใจร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การฟื้นฟูสภาพแม่น้ำท่าจีน^{๙๔} โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่วัดบางช้างเหนือ ผ่านการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ และมีผลต่อแนวคิดในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนโดยช่องทางต่าง ๆ ของทางวัด^{๙๕} ทางภาครัฐ และทางภาคเอกชนเพื่อปลูกจิตสำนึกรักแม่น้ำให้แก่ประชาชนในชุมชน^{๙๖} และทางคณะสงฆ์จะได้จัดให้พระสอนศีลธรรมไปปลูกฝังจิตสำนึกให้เกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียนผ่านตามโรงเรียนต่าง ๆ ตามแต่ละชั่วโมงของวิชาศีลธรรม^{๙๗} ส่งเสริมให้วัดในเขตอำเภอสามพรานที่มีอาณาบริเวณวัดติดกับแม่น้ำท่าจีนได้ร่วมกันทำกิจกรรมในทุก ๆ กิจกรรมที่ได้เสนอมาในช่วงแรก^{๙๘} โดยการให้พระสงฆ์ได้ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีก่อน ไม่ว่าจะเป็นการบูรณะรักษาแม่น้ำ ลำคลอง โดยให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเสมือนเป็นกิจของสงฆ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตัวพระภิกษุเองให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงแก่นแท้และมีความชำนาญ ก่อนที่จะนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบพร้อมนำกลับไปปฏิบัติเอง^{๙๙} โดยมีคณะสงฆ์และผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานราชการเป็นผู้ให้คำปรึกษาและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดต่อไป

๓) ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่าการสนับสนุนและการปฏิบัติ คือการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน และผู้นำท้องถิ่นของอำเภอสามพรานที่มีพื้นที่รับผิดชอบตลอดแนวสองฝากฝั่งแม่น้ำท่าจีน^{๑๐๐} พร้อมทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชนที่มีจิตสำนึกรักแม่น้ำท่าจีน และวัดต่าง ๆ ที่ติดแม่น้ำท่าจีน โดยได้มีการปลูกจิตสำนึกรักแม่น้ำท่าจีนผ่านทางศาสนา และระดมทั้งในส่วนของเงินทุน และระดมสมอง เพื่อหาแนวคิดร่วมกันในการจัดทำโครงการต่าง ๆ^{๑๐๑} ที่มีการดำเนินงานต่อแม่น้ำท่าจีนของเรา จากการระดมแนวคิดของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งของคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ทำให้ได้บทสรุปที่จะมีการทำโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนในเชิงการท่องเที่ยววิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนที่อยู่อาศัยตามลำน้ำท่าจีนในเชิงอนุรักษ์^{๑๐๒} เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาเพื่อการรักษา และอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนของเรา การที่

^{๙๔} สัมภาษณ์ พระครูวรดิตถานุยุต (สังเวย คเวสโก), เจ้าคณะตำบลบ้านใหม่, อ่างแล้ว.

^{๙๕} สัมภาษณ์ พระครูจาวุธมณคุณ (เพ็ง จารุธมณ), เจ้าคณะตำบลไร่ขิง, อ่างแล้ว.

^{๙๖} สัมภาษณ์ พระพิพัฒน์ศึกษากร (พนม รตนาโก), เจ้าคณะตำบลยายชา, อ่างแล้ว.

^{๙๗} สัมภาษณ์ นายศิริศักดิ์ ศิริมงคลลา, นายอำเภอสามพราน, อ่างแล้ว.

^{๙๘} สัมภาษณ์ พระเมธีธรรมนันท์ (สำเร็จ ธรรมานนโท), เจ้าอาวาสวัดดอนหวาย, อ่างแล้ว.

^{๙๙} สัมภาษณ์ สจ.สุรัชย์ อนุตธโต, ประธานชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน, อ่างแล้ว.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ พระครูอดุลพัฒนาภรณ์ (ประเทือง จารุมโย), เจ้าคณะอำเภอสามพราน, อ่างแล้ว.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ สจ.สุรัชย์ อนุตธโต, ประธานชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน, อ่างแล้ว.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ สจ.สุรัชย์ อนุตธโต, ประธานชมรมเรารักแม่น้ำท่าจีน, อ่างแล้ว.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ พระครูวรดิตถานุยุต (สังเวย คเวสโก), เจ้าคณะตำบลบ้านใหม่, อ่างแล้ว.

แม่น้ำท่าจีนจะกลับมาใสสะอาดนั้น ต้องมีการร่วมมือกันของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย จึงจะสามารถคืนชีวิตกลับมาให้แม่น้ำท่าจีนได้ดังเดิม ณ สถานการณ์ปัจจุบัน คุณภาพของแม่น้ำท่าจีนถือว่าเข้าขั้นใกล้จะวิกฤต ดังนั้นเมื่อมีโครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแม่น้ำท่าจีน จึงทำให้เกิดความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่ายได้อย่างลงตัวโดยมีศูนย์กลางความร่วมมืออยู่ที่วัด^{๑๘} เพราะจุดเริ่มต้นมาจากการที่พระสงฆ์เริ่มต้นตัวต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงเริ่มผลักดันให้เกิดความสำนึกรักแม่น้ำท่าจีนผ่านทาง การสั่งสอน การเทศน์ ให้ประชาชนได้ตื่นตัวต่อความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีต่อแม่น้ำท่าจีน ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการอนุรักษ์พันธุ์ปลาหน้าวัด โดยการกำหนดเขตอภัยทาน ประเพณีการแข่งเรือยาว การนั่งเรือชมบรรยากาศ และวิถีชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ หรือการแวะชมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดท่าพูด และเลือกชิมเลือกชมสินค้าอาหารที่ตลาดน้ำดอนหวาย ซึ่งทุก ๆ กิจกรรมที่กล่าวมา ผลที่ได้กลับมา คือมีการหมุนเวียนของเงินตราทำให้เกิดรายได้ และการสร้างงานในพื้นที่ และย้อนกลับมาเป็นทุนในการอนุรักษ์ต่อไป^{๑๙}

๔) ด้านการติดตามและประเมินผล

จะเห็นได้ว่าการติดตามและประเมินผล คือในทุก ๆ โครงการที่ได้จัดทำขึ้นเมื่อเริ่มกระบวนการปฏิบัติงานจะต้องมีการติดตามกระบวนการโดยเปิดกว้างให้ทุก ๆ ภาคส่วนได้มีการเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่เสนอแนวคิด อนุมัติโครงการ เริ่มปฏิบัติงาน ติดตามผล^{๒๐} ซึ่งจะต้องมีการติดตามประกาศ เพื่อแจ้งให้ประชาชนได้ทราบผลการปฏิบัติงานในทุก ๆ ขั้นตอน พร้อมทั้งตั้งจุดรับแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของประชาชน^{๒๑} พร้อมทั้งตั้งชุดเฝ้าระวังตรวจสอบการทำงาน และเฝ้าระวังดูแลในส่วนของแม่น้ำท่าจีน เพื่อมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย โดยเป็นการบูรณาการร่วมของหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน เพื่อกำกับดูแลตรวจสอบ และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง^{๒๒}

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย (Body of knowledge)

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยโดยการแสดงแผนภาพดังแผนภาพ ที่ ๔.๑ ได้ดังนี้

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระพิพัฒน์ศิษการ (พนม รตนาโก), เจ้าคณะตำบลยายชา, อ้างแล้ว.

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูจารุวัฒน์คุณ (เพ็ง จารุณโณ), เจ้าคณะตำบลไร่ชิง, อ้างแล้ว.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายศิริศักดิ์ ศิริมงคล, นายอำเภอสามพราน, อ้างแล้ว.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระเมธีธรรมานันท์ (สำเร็จ ธรรมานันโท), เจ้าอาวาสวัดดอนหวาย, อ้างแล้ว.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระครูอดุลพัฒนารณ (ประเทือง จารุมโย), เจ้าคณะอำเภอสามพราน, อ้างแล้ว.

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

- มีการพบเห็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แม่น้ำท่าจีน และได้แจ้งให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
- มีการแสดงความคิดเห็น และเสวนากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการเสนอปัญหาข้อบกพร่องที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนแก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ
- มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือประชาชนในชุมชน เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน

ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม

- มีการเสนอโครงการหรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของท้องถิ่น ชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ
- มีการแสดงความคิดเห็น คัดค้าน หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีการเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน
- มีการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ วางแผนโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน

ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ

- มีการร่วมอธิบายผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่อนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้ชุมชนเข้าใจ
- มีการร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการร่วมพัฒนา ปรับปรุงแม่น้ำท่าจีนให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม กับสภาพปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป
- มีการเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน
- มีการร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอยลงสู่แม่น้ำท่าจีน

ด้านการติดตามและประเมินผล

- มีการเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการเข้าร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน
- มีการเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย
- มีการเข้าร่วมรับทราบผลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเมื่อกิจกรรมหรือโครงการเสร็จสิ้น

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามแล้วนำไปสอบถามกับพระสงฆ์ ๔ ท่าน โดยแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ๑) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ๒) ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม ๓) ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ ๔) ด้านการติดตามและประเมินผล สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) **ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา** พบว่า เห็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แม่น้ำท่าจีน และได้แจ้งให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ แสดงความคิดเห็น และเสวนากับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน เสนอปัญหาข้อบกพร่องที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนแก่หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือประชาชนในชุมชน เพื่อพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน เข้าร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในการอนุรักษ์ ดูแลส่งเสริมการใช้น้ำในแม่น้ำท่าจีน โดยภาพรวมพระสงฆ์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๒) **ด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรม** พบว่า การเสนอโครงการหรือแนวทางการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ให้ที่ประชุมของท้องถิ่น ชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทราบ การแสดงความคิดเห็นคัดค้าน หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อมีการเลือกโครงการที่ไม่ตรงกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ วางแผนโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน โดยภาพรวมพระสงฆ์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๓) **ด้านการสนับสนุนและการปฏิบัติ** พบว่า มีการร่วมอธิบายผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่อนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนให้ชุมชนเข้าใจ ร่วมบริจาคปัจจัย หรือวัสดุอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ร่วมพัฒนา ปรับปรุงแม่น้ำท่าจีนให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การเข้าร่วมในกิจกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีนที่จัดขึ้นในชุมชน และร่วมรณรงค์ต่อต้านการปล่อยน้ำเสีย กากเคมี ขยะมูลฝอย ลงสู่แม่น้ำท่าจีน โดยภาพรวมพระสงฆ์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๔) **ด้านการติดตามและประเมินผล** พบว่า การเข้าร่วมในการติดตามงานขณะปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีการเข้าร่วมติดตามตรวจสอบความถูกต้องในกิจกรรมหรือโครงการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน มีการเข้าร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ช่วยเฝ้าระวังตรวจสอบมิให้ผู้อื่นมาทำลายหรือทำให้แม่น้ำท่าจีนเน่าเสีย และมีการเข้าร่วมรับทราบผลที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเมื่อกิจกรรมหรือโครงการเสร็จสิ้น โดยภาพรวมพระสงฆ์มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง